

Utószó, köszönetnyilvánítás

Intézményünk a Nyugat-magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar, ill. jogelődjei - köztük nagy múltú Magyaróvári Magyar Királyi Gazdasági Akadémia – 2018-ban ünnepli fennállásának 200-ik évfordulóját. A nevezetes dátum – 2018. október 25 - bicentenáriumához közeledve várhatóan megszorodnak a különböző célú és rangú rendezvények, könyvbemutatók és szoborállítási ceremóniák. Ennek a folyamatnak a kezdete volt számos kiadvány, közbülső évfordulós ünnepség és az alapítók - Albert Kázmér (2004) és Wittmann Antal (2005) -, majd 2013-ban Hensch Árpád, 2014-ben Masch Antal, szobrának és 2015-ben Kovács K. Zoltán reliefjének avatása. Ez utóbbi tevékenységek sorába illeszkedik vitéz Dr. Hajdu Frigyes szeretett tanárunk részére készült köztéri műalkotás avatása is. Felmerülhet a kérdés, vajon miért éppen ő következik az egykori akadémiai nagyságok után?

Ha köztéri emléket kívánnak állítani valakinek szinte mindig, felmerül - különösen *kortárs* esetében -- miért éppen Ő? Aki közelebbről ismerte az illető személyt, a személyes kisugárzását megélhette és sokat tudott a közéleti tevékenységéről is, az könnyebben tud felelni a kérdésre. Így van ez vitéz Dr. Hajdú Frigyes óvári piarista diák és óvári gazdász esetében is. Van, aki a tanárra, van, aki a közvetlen, szeretetre méltó, mindenki iránt őszintén érdeklődő kedves *Frici Bácsira* (osztrák kollégák kiejtése szerint: *Fricsi Bácsi*) gondol. Van, akinek a németül imponálóan jól beszélő szinkron tolmács, vagy a német tanár, az azonnali fordító, vagy a több évtizedes szakszervezeti titkár jut eszébe. Egy sokoldalú közéleti emberre sokféleképpen lehet emlékezni. Akik ismerték abban szinte mindenki egyetért, hogy egy átlagos akadémiai tanárnál sokkal többen ismerték és szerették a közvetlen kedves modora miatt.

Azt is mindenki elismeri, hogy a városban is igen népszerű volt és a *közjónak* sokkal többet tett, mint ami egy beosztott tanártól elvárható. A tisztségeit, amelyek mindegyikében igyekezett helyt állni, felsorolni is hosszú. Ki ilyen ki olyan minőségében találkozhatott vele

- egyetemi docens, Pro Urbe díjas
- a Mezőgazdasági Szakemberek Mosonmagyaróvári Klubjának örökös elnöke,
- a Városvédő Egyesület alapító elnökségi tagja,
- a Magyaróvári Római Katolikus Egyházközség világi elnöke,
- a Nemzetközi Lenau Társaság szervezője,
- a Honvéd Hagyományőrző Egyesület vezetőségi tagja,
- a Mezőgazdasági Akadémia később Agrártudományi Főiskola, később az egyetemi Kar külkapcsolatainak szervezője és intézője volt.

A közéleti teljesítmény - amint látjuk - rendkívül nagy! A szakmai munkája mellett a *közjó* javára végzett szolgáltatásokkal együtt az összesített tevékenysége, vagyis sportnyelven szólva az összetett versenyben elért eredménye igen kiváló! Mindez még nem biztos, hogy elindít egy olyan gondolatot, ami miatt az illetőnek szobrot kell állítani, ha nincs még valami plusz. Nála viszont megvolt még az a plusz is, ami miatt különböző évfolyamokban 1957-77 között végző óvári gazdászok közül 17-en örömmel csatlakoztak a kezdeményezéshez!

Hajdú Frici Bátyánk esetében ehhez még hozzájárult az 50-es, 60-as évek politikai légköre is. Ugyanis sok olyan hallgató került Óvárra az egész ország területéről, akik megbélyegzett, önálló egzisztenciával rendelkező családokból származtak, és/vagy egyházi kötődésük is volt. Ezért a lakóhelyüktől távolabbi felsőoktatási intézménybe próbáltak bekerülni, hátha nem, vagy csak később éri el őket a rossz káder szégyenteljes megbélyegzése. Ilyeneknek eszébe sem jutott a frissen alakuló Gödöllőre jelentkezni.

Az óvári akkori igazgatók és rektorok ezt a kényes ügyet igen jól kezelték. Hála és elismerés érte! Az ilyen körülmények között felvételt nyert hallgatók idekerülésük után szinte azonnal felismerték, hogy kik azok a tanárok akikhez bizalommal fordulhatnak ilyen természetű problémáik kezelésében. Ezek közé - a néhány igen derék tanár közé - tartozott Frici bácsi is. Ezt sokan meg tudják erősíteni!

Hajdu tanár úr 1997-ben bekövetkezett halála után hamarosan felvetődött, hogy a kedves tanárnak, a lokálpatriótának, a rendkívüli közéleti teljesítményt végző embernek, emléket kellene állítani. Adódott a kérdés, hol és mit?

A szülőháza a főhercegi malom tövében épült sörmesteri szolgálati lakás volt, - a régi Balaton vendéglővel szembeni Lajta parton - amelyet egy korábbi városrendezési terv keretében már régen lebontottak. A Lucsony utcai „C” épület ahol hosszúideig tanított már szinte betelt, táblás ház lett. Igazgatók, tudósok névtáblája sorába nem illeszthető a tervezett emléktábla. A tanári működésének utolsó színhelye az egykori tangazdaság területén lévő Alkalmazott Üzemtani tanszék volt, ami meggondolatlanul, vagy más érdekből vezéreltetve értékesítésre került.

Az emlékállító gondolat 2012-ben ismét felvetődött. A megalakult Hajdu Emlékbizottság az említett okok miatt úgy határozott, hogy az alapítóktól és a tudós tanároktól térben jól elkülönítve a Várkert területén, elhalálózásának helyszínéhez közel – a Várkapitányi épület mellett – egy kisebb szoborral állít emléket, kedvelt tanárának az 1957-77 között végzett óvári gazdasz nemzedékek sora. Így a kiszemelt helyszín egyben szimbolikus jellegű is, hisz a tanár úr abban a környezetben és intézményben fejezte be földi pályafutását, ahol született, és, amelyben, élete nagy részét eltöltötte.

Az elhatározást tettek követték. Az Alma Mater vezetőségének véleményét, engedélyét kikérve elindult a támogatást kérő gyűjtési folyamat. Az óvári gazdasz társadalom a gondolatot megértette és igen sokan több, mint 200-an támogatásra érdemesnek találták a nemes elhatározást. Így 3-4 hét alatt összegyűlt a remélnél is nagyobb összeg, amely a szoborállításon kívül egy kiadvány megjelenésére is elegendő anyagi forrást biztosított.

Az Emlékbizottságot igen meghatotta és jó érzéssel töltötte el az óvári gazdaszok ilyen példaértékű hozzáállása és nagylelkű anyagi támogatása. Köszönet és hála érte! Büszkeség és öröm, hogy így számíthatunk rátok óvári gazdaszok!

A kiadványt eredetileg úgy terveztük meg, hogy Frici Bácsi tanítványainak, kollégáinak és külföldi barátai visszaemlékezései számára adnánk helyet a kiadványban. Időközben ifj. dr. Hajdu Frigyes – a legidősebb fiú – jóvoltából megkaptuk Frici Bácsi visszaemlékezéseit is, ami szintén teljes egészében bekerült a kiadványba. E sorok útján is hálásan köszönjük a *családnak*, hogy az eredeti nyers, lejegyzett emlékirat megjelenéséhez hozzájárulását adta.

Az adományozó *óvári gazdaszokhoz* csatlakoztak Frici bácsi közéleti színtereinek *civil szervezetei*, a *Magyaróvári Római Katolikus Egyházközség* és a *vállalkozók* is, amelyek és akik nagylelkű adományokkal hozzájárultak a közös cél megvalósításához. Nekik is hálával és köszönettel tartozunk!

Köszönjük az *Egyetemnek, Karnak* a mindvégig segítő együttműködést, a szoborállítás és a rendezvények helyszínének biztosítását.

Hálás köszönetünket fejezzük ki az alkotónak *Trischler Ferenc* pécsi szobrászművésznek, aki immár Albert Kázmér és Wittmann Antal alapítók után – Hajdu Frigyes szobrának műves megformálásával járult hozzá a Várkert képzőművészeti alkotásainak gyarapításához. Külön köszönet Trischler Ferenc feleségének – *Szűcs Adrienn* – építésznek, a képzőművészeti vállalkozás igazgatójának a korrekt és emberséges, terveinket segítő együttműködésért.

Köszönet az *ausztriai szervezeteknek* és az őket képviselő személyeknek, akikkel Hajdu Frigyes tanár úr rendszeres kapcsolatot tartott aktív pályafutása során - *Hon. Prof. Dipl. Ing. Rudolf Marschitz és Ao.Univ.Prof.i.R. Dipl.-Ing. Dr.nat.techn. Josef Hohenecker BOKU Absolventenverband exelnököknek*,

valamint Leopold Richentzky -"Lenau-város", Stockerau nyugalmazott polgármesterének, a Nemzetközi Lenau Társaság egykori elnökének –, akik áldásos tevékenységükkel és anyagi hozzájárulással segítették törekvéseinket.

Köszönetet mondunk az Óvári Gazdász Néptánc együttesnek és a Sárarany zenekarnak a szoborállítási ceremónián és ahhoz kapcsolódó gazdasztalálkozón bemutatott produkciókért.

Ugyancsak köszönetet mondunk a *Monocopy* nyomdának a kiadvány gondozásáért!

Végül nem utolsósorban köszönetünket fejezzük ki az Óvári Gazdászok Szövetségének,– Fazekas Imre elnök és Németh Attila titkár uraknak – a szoborállítás folyamatában vállalt önzetlen tevékenységükért és anyagi hozzájárulásért!

Az Emlékbizottság nevében:

Dr. Kósa Lajos

c. egyetemi docens

a bizottság titkára

Dr. Cser János

c. egyetemi tanár

a bizottság alelnöke